

רפת קואופרטיבית של איכרים בדנמרק

בעלות עובי של 15 מ"מ. על המחצלות מרפדים במעט נסורת. לאורך העמדות יש תעלות זבל בעומק 70-89 ס"מ והן מכוסות סבכה, דרכה מסתנן הזבל והשתן. מהתעלות מוזרם הזבל הנוזלי, באמצעות חילזון, למיכל בטון. מהמיכל שואבים את הזבל לטאנקים ומפזרים אותו בשדות של חברי הקואופרטיב.

חולבים את הפרות במכונות חליבה של בית-חרושת שבדי "מאנוס". החלב מוזרם בצינור פלאסטי שקוף, המותקן מעל האיבוסים, למיכל קירור של 3000 ליטר. במיכלית מיוחדת מובילים את החלב, פעם ביום, לקופנהאגן.

ממאי עד ספטמבר רועות הפרות במרעה. רק פרות בעלות תנובות שלמעלה מ-15 ק"ג מקבלות תוספת של מזון מרוכז בשעת החליבה. בחורף מזינים בתחמיץ עשבים, או בתחמיץ קודר קודי-סוכן ובשחת. את התחמיצים מתקינים ליד הרפתות, בחפירות, בעלות כושר קיבול של 15 אלף קוב. פרה, החולבת בחורף 10-12.5 ק"ג חלב, מקבלת מנת מזון כדלקמן:

40 ק"ג תחמיץ
4-3 ק"ג שחת
10 ק"ג גפת בירה
0.5 ק"ג מזון מרוכז

חברי הקואופרטיב מביאים לחווה חומרי-הגלם לתחמיץ, שחת, גרגרים וקש; כל מטען נשקל בחווה ונרשם לזכות החבר שמביא אותו.

בני-הבקר מוחזקים במבנים מיוחדים, ללא כליאה או קשירה, על רפד עמוק. את העגלות שאחר הגמילה מזינים במנות גדולות של תחמיץ ושחת, והטיפול בהן הוא מינימאלי. לפועלים השכירים בנו דירות מיוחדות ליד החווה.

(מתוך הירחון "מולוצ'נויה-מיאסנויה סקוטובודזטבו", 1965).

י.ע.

שבעה איכרים מאיזור פאלסטר (דנמרק) הקימו בשנת 1961 משק חלב קואופרטיבי. נקבעו תקנות מיוחדות לקואופרטיב זה ומדי שנה נבחר המנהל של המפעל. הבנק החקלאי והבנק הממלכתי העניקו הלוואות מיוחדות להקמת המבנים והחצרות על מגרש של 40 דונם, שנרכש באופן מיוחד למטרה זו.

מחזיקים במשק הזה 150 פרה וכמספר זה של בני-בקר (עגלות). חברי הקואופרטיב מסרו לחווה את הפרות, לא מהמשובחות ביותר; 3 חברים העבירו 30 פרה, כל אחד; 2 חברים — 20 פרה, ועוד שני חברים — 10 פרות, כל אחד. "המנייה" היא — 10 פרות, ובאופן יחסי למנייות מתחלקות ההכנסות.

בכל שנה, בנובמבר, מתאספים חברי הקואופרטיב לאסיפה שנתית. המנהל מוסר דו"ח מפורט ובוחרים במנהל לשנה הבאה.

בחווה עסוקים 4 פועלים שכירים. את ההוצאות לשכר העבודה, לריבית וכדומה מכסים מהכנסות מהחלב. הנהלת החווה קונה את המזון המרוכז ומבצעה את התיקונים במבנים.

בשנה הראשונה לקיום החווה לא היתה כמעט כל הכנסה לחברי הקואופרטיב, כיוון שהיו הרצאות גדולות לריבית וגם תנובות הפרות היתה נמוכה. אולם, עם הוספת מבכירות, עלתה התנובה ובשנה האחרונה (1963) הגיעה התנובה הממוצעת ל-4500 ק"ג חלב עם 4.2% שומן. הפרות הן מהגזע הדני האדום. מצויות בעדר זה גם פרות שמניבות 300 עד 500 ק"ג שומן בשנה.

שיעורי היציאה של הפרות (לשוק הבשר) הם בגבולות 25%. כן מוחזרים מדי שנה כ-100 זולדות לחברי הקואופרטיב, והם מגדלים אותם (עגלים בעיקר) לבשר. חלוקת הוולדות היא באור פן יחסי למניות.

בחווה הוקמו שתי רפתות, כל אחת ל-75 פרות. המבנים הם מהטיפוס של "רפת-עמדות". הרציפה — מבטון והיא מכוסה מחצלות-גומי,